

Parlamentul
Republicii Moldova

AS nr.01

22 martie, 2019

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Parlamentul Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de hotărâre a Parlamentului Republicii Moldova cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării acestui proces.

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	33	
"29"	03	2019
Ora		

Anexă:

1. Proiectul de hotărâre;

2. Nota informativă.

Anexa Norton H. Norton
A. Sincora Sincora
S. Zetivica co Zetivica
L. Vova Vova
V. Bolea Bolea
D. Penciu Penciu
Yure Reuiko Reuiko
Carp Lilian Lilian
D. Alai de Alai
H. Liobanu Liobanu
S. Macari Macari
Igor Ligoru Ligoru
Chiril Motpan Motpan
S. Potan Potan

Deputați în Parlament
M. Popsoi Popsoi
R. Merica Merica
I. Gabor Gabor
V. Roșca Roșca
D. Gherman Gherman
M. Savelu Savelu
L. Nicolae Nicolae
D. Nufor Nufor
Dinu Pleșgău Pleșgău
P. Trandafir Trandafir
Igor Munteanu Munteanu
O. Ticiu Ticiu

HOTĂRÂRE

cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare

În temeiul art.34 din Regulamentul Parlamentului, Parlamentul adoptă prezenta hotărâre:

Articolul 1. – Se constituie Comisia de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare (în continuare Comisie), în următoarea componență:

- deputat, președinte al Comisiei;
- secretar al Comisiei;
- deputat, membru al comisiei din partea fracțiunii parlamentare...;
- deputat, membru al Comisiei din partea fracțiunii parlamentare...;
- deputat, membru al comisiei din partea fracțiunii parlamentare...;
- deputat, membru al comisiei din partea fracțiunii parlamentare...;
- deputat, membru al comisiei din partea fracțiunii parlamentare...;
- deputat, membru al comisiei din partea fracțiunii parlamentare...;
- deputat, membru al comisiei din partea fracțiunii parlamentare....

Articolul 2. – Comisia de anchetă va avea acces la redacția integrală a raportului Kroll 2.

Articolul 3. - Comisia de anchetă va antrena în activitatea sa toate autoritățile statului responsabile, va audia părțile și persoanele implicate și va prezenta Parlamentului, în termen de 60 de zile, raportul cu privire la elucidarea circumstanțelor de fapt și de drept privind devalizarea sistemului bancar din Republica Moldova, începând de la perioada 2013, când statul a fost deposedat de pachetul de control asupra Băncii de Economie, precum și la rezultatele investigării fraudei bancare.

Articolul 4. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTE

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de Hotărâre cu privire la constituirea
Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării
sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare

Condiții ce au impus elaborarea actului. Problemele sectorului financiar, în general, și ale sectorului bancar, în particular, au fost acumulate pe parcursul anilor, indiferent de regimurile și partidele aflate la guvernare. Începînd cu anul 2011, Republica Moldova s-a transformat într-o spălătorie regională de mijloace financiare de proveniență dubioasă, sectorul bancar fiind utilizat inclusiv pentru stoarcerea resurselor financiare din rezervele valutare ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM) cu o convertire ulterioară a datoriilor și golurilor financiare în datorie de stat.

Fenomenul „furtului și spălătoriei miliardelor” este destul de cunoscut de către cetățeni, la nivelul majorității segmentelor sociale. Cu toate acestea guvernarea oligarhică nu a evitat de a pune pe umerii cetățenilor găurile financiare create, majorînd semnificativ povara fiscală, cu excepția contribuțiilor de asistență socială. Reamintim doar cazul BEM, bancă deținută majoritar de către Stat, care este un exemplu clar de raider, devalizare și decapitalizare ale statului Republica Moldova, aplicate de câteva grupuri de interese. Dintr-o analiză succintă a etapelor spălătoriei și furturilor de miliarde, este foarte clar că acest fenomen a fost pregătit încă de la începutul anilor 2000, cînd pas cu pas au fost modificate un pachet de legi, de către Parlamentul Republicii Moldova, prin care au fost înlăturate multiple bariere reflectate în legislația fiscală, contravențională și penală. Ca efect, reamintim, că în rezultatul spălătoriei regionale de resurse financiare pe baza sistemului bancar și a sistemului judiciar din Moldova au fost spălate mijloace provenite din delapidări de fonduri bugetare din Rusia (cazul Magnitsky prin BEM, fapt confirmat în corespondența cu autoritățile Republicii Moldova), zeci de miliarde de dolari de proveniență dubioasă din Rusia prin intermediul unor banci comerciale din Republica Moldova, asupra cărora sunt pornite investigații internaționale, inclusiv în SUA,

privind spălări de bani, delapidări de fonduri care au aparținut atât persoanelor fizice, cât și celor juridice din străinătate.

Este foarte important să analizăm acțiunile sau inacțiunile mai multor demnitari de stat în procesul depozitării statului de pachetul de control la BEM, modificării legislației benefice furturilor ulterioare și acordării garanțiilor de stat pentru cele 3 bănci devalizate fără aplicarea măsurilor de exigență.

Totodată, fenomenul fraudei bancare, începând cu 2014, generează datorii de stat enorme, prin intermediul transpunerii de către Guvern a datoriilor create pe umerii cetățenilor.

Cîteva cifre ne demonstrează efectul negativ asupra fenomenului spălării și furtului de miliarde asupra volumului datoriilor de stat, precum și asupra securității economice și sociale ale statului. Convertirea a 13,34 miliarde lei în datorie de stat pentru următorii 25 de ani înseamnă:

- triplarea datoriei interne de stat de la 7,2 miliarde lei la începutul anului 2016, la peste 22 miliarde lei la finele anului 2016.

- costuri bugetare de stingere și deservire a celor 13,34 miliarde lei în sumă totală de 25 miliarde lei în următorii 25 de ani

Reprezentanți ai societății civile remarcă faptul că, o mare parte de vină pentru furtul din sistemul bancar o poartă Guvernul Republicii Moldova, argumentate prin faptul că a acoperit pierderile suportate de BEM cu banii împrumutați din Banca Națională, demonstrînd incapacitate de a valorifica finanțările externe. Opiniile experților din domeniu se referă la cîteva căi prin care Guvernul a contribuit la furtul miliardului, prin faptul că (i) a ascuns problemele din BEM, (ii) au vîndut o parte din acțiunile BEM, precum și (iii) au emis scrisori de garanție, prin care au fost luate credite de la BNM pentru a acoperi pierderile suportate de BEM - operațiuni întreprinse în taină, fapt care a provocat și mai mult nemulțumirea cetățenilor.

Principalele prevederi ale proiectului. Conținutul proiectului de hotărîre se referă la patru articole prin care: (i) se constituie Comisia de anchetă pentru

elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova și investigării fraudei bancare, cu o propunere inițială a componentei, cu (ii) asigurarea accesului la redacția integrală a raportului Kroll 2 a membrilor acesteia. (iii) Comisia de anchetă va antrena în activitatea sa toate autoritățile statului responsabile, va audia părțile și persoanele implicate și va prezenta Parlamentului, în termen de 60 de zile, raportul cu privire la elucidarea circumstanțelor de fapt și de drept privind devalizarea sistemului bancar din Republica Moldova, începând de la perioada 2013, când statul a fost depozat de pachetul de control asupra Băncii de Economie, precum și la rezultatele investigării fraudei bancare (iv) Hotărîre va intra în vigoare de la data adoptării/emiterii acesteia.

Locul actului în sistemul legislației autohtone. Avînd la bază articolul 11 al Legii Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, Hotărîrea Parlamentului cu privire la constituirea Comisiei de anchetă, urmează să legifereze activitatea unei Comisii speciale în cadrul Parlamentului Republicii Moldova, împuternicită să consolideze eforturile tuturor instituțiilor statului pentru elucidarea circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova, acțiuni care urmează să aducă rezultate concrete pentru identificarea celor vinovați de furtul miliardelor, dar și de punerea pe umerii cetățenilor miliardelor furate.

Efectul social-economic al proiectului. Aprobarea/emiterea hotărîrii cu privire la constituirea Comisiei de anchetă pentru elucidarea tuturor circumstanțelor devalizării sistemului bancar din Republica Moldova va permite consolidarea eforturilor tuturor instituțiilor statului pentru identificarea persoanelor ce poartă vină atît pentru amplificarea fenomenului „furtului și spălătoriei miliardelor” , cît și pentru punerea pe umerii cetățenilor a poverilor fiscale ce urmează să compenseze găurile financiare formate la nivelul bugetului de stat, inclusiv destinate acoperirii datoriilor de stat pentru următorii 25 ani, cu ulterioara sesizare a organelor de drept pentru tragerea la răspundere a acestora și recuperarea cotei maxime a banilor furați din disponibilitatea/posesia statului Republica Moldova.

Deputat în Parlament
A. Susar,